

ГЕОГРАФІЯ ЕКСПОРТУ ЦЕНТРАЛЬНИХ КОНДИЦІОНЕРІВ ХАРКІВСЬКОГО ЗАВОДУ “КОНДИЦІОНЕР”

Ушенко П. А.

*Національний Технічний Університет
"Харківський Політехнічний Інститут"*

м. Харків

Харківський завод “Кондиціонер” (ХЗК) забезпечував кондиціонерами не тільки великі споруди та цивільні будівлі всього СРСР, але й з середини ХХ ст. був налагоджений експорт за кордон.

35 одиниць кондиціонерів, сконструйованих у 1956 році призначалися для експорту до Львову, Казані, Тбілісі, Ленінграду, Баку, Ташкенту, а також для Верховної Ради УРСР, московських Лужників, телецентрів Харкова та Москви. Кондиціонерами виробництва ХЗК обладнано всі метрополітени країни, Кремлівський Палац з’їздів. Кондиціонери відвантажували у Сталінград, Хабаровськ, Тбілісі, Мінськ, Алма-Ату, Єреван. Харківські кондиціонери успішно працювали у Кремльовському Палаці з’їздів, Великому театрі, Останкінському телецентрі, Московському та Київському метрополітенах, у Всесоюзному радіоцентрі, в Ленінському меморіальному комплексі в місті Ульяновську, у Великому театрі СРСР, на Волзькому автозаводі, Даугавполському заводі хімічного волокна та Курському хімічному комбінаті. Велике значення мало виготовлення та забезпечення обладнанням доменних печей України.

В 1958 році завод забезпечив новий Бхілайський металургійний комбінат в Індії кондиціонерами. На металургійний завод успішно поставлено секції центральних кондиціонерів КД-60, вентиляторні установки та неавтономні кондиціонери КД-25 та КД-26. Також експортовано кондиціонери до В’єтнаму, Кореї, Монголії, Болгарії та Афганістану. В 1959 році продукція заводу експортувалася на харчовий завод та сигаретну фабрику в Албанії, на цементний завод у Китай та завод електролітичної соди у Румунії.

Вже у 70-ті роки ХХ ст. щодня більше 30 вагонів типового обладнання для центральних кондиціонерів відправлялися в різні кінці СРСР та у зарубіжні країни: до Куби, Марокко, у Сибір, на Далекий Схід, Вірменію, Грузію, Туреччину. Для великих цехів автомобільного гіганту Тольяті ХЗК створив більше 500 одиниць кондиціонерів різних потужностей. Найкрупнішими замовниками була Німецька Демократична Республіка, Угорщина та Польща.

З плином часу вітчизняне кондиціонеробудування завоювало визнання як у СРСР так і за його межами. Країна була звільнена від імпорту та пізніше був налагоджений експорт у 39 країн світу.